
Defnyddio'r Gymraeg ar gyfryngau cymdeithasol: Canllaw ymarferol i fusnesau ac elusennau

Comisiynydd y
Gymraeg
Welsh Language
Commissioner

Rhoddodd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 statws swyddogol i'r Gymraeg yng Nghymru a sefydlodd fframwaith newydd ar gyfer gosod dyletswyddau ar sefydliadau i ddefnyddio'r Gymraeg, ar ffurf safonau'r Gymraeg.

Mae Comisiynydd y Gymraeg yn sefydliad annibynnol a grëwyd i hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg. Gall y Comisiynydd osod safonau ar sefydliadau penodol ond mae hefyd yn cynnig cyngor a chanllawiau i bob sefydliad p'un a oes ganddo ofyniad statudol i ddefnyddio'r Gymraeg ai peidio.

Cynnwys

2

1	Rhagair	4
2	Yr achos busnes dros ddefnyddio mwy o Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol	6
	Busnesau mawr a bach	8
	Mudiadau a sefydliadau celfyddydol	10
	Cyrrff chwaraeon	12
	Elusennau o bob maint	14
	Astudiaeth achos	18
3	Cymorth a chyngor ymarferol	20

Nodyn pwysig

Yn unol ag adran 4 (2) Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, mae'r canllaw hwn yn cynnig cyngor ar arferion gorau o ran defnyddio'r Gymraeg ar gyfryngau cymdeithasol. Nid yw'r canllaw yn eich rhwymo'n gyfreithiol, ond mae'r Comisiynydd yn annog busnesau ac elusennau i ystyried yr arferion gorau a gyflwynir yn y ddogfen wrth ddefnyddio'r Gymraeg ar gyfryngau cymdeithasol.

Mae dyletswydd statudol ar nifer o sefydliadau i gyfathrebu a hyrwyddo yn unol â'r gyfundrefn safonau sydd wedi ei sefydlu dan y Mesur. Nid yw'r canllaw hwn yn cynnig cyngor cyfreithiol y gallid dibynnu arno nac yn god ymarfer statudol ar gyfer defnyddio'r Gymraeg, felly nid oes angen cyfeirio ato wrth ystyried dehongliad y safonau.

3

1
'Y Gymraeg yn y fasged siopa: agweddau cwsmeriaid at ddefnydd o'r Gymraeg gan archfarchnadoedd'

'Buddion Marchnata Dwyieithog gan Elusennau yng Nghymru'

1 Rhagair

Mae ymchwil yn dangos yn glir bod y cyhoedd yn gwerthfawrogi gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg gan fusnesau ac elusennau. Mae hyn yn arbennig o wir o ran marchnata a chysylltu â nhw'n uniongyrchol.¹

Gyda'r cyfryngau cymdeithasol yn gyrru mwy o draffig at wefannau penodol na Google erbyn hyn, mae'n amlwg eu bod yn ffordd bwerus o farchnata, rhwydweithio a hysbysebu. Maent yn blatfformau i gyrraedd cynulleidfa eang yn gyflym, syml ac effeithiol, ac yn galluogi sefydliadau i dargedu cynulleidfaoedd penodol. Eisoes, mae nifer o gwmnïau, sefydliadau ac elusennau wedi gweld y budd o ddefnyddio'r Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol wrth ddenu a chadw cwsmeriaid.

Bwriad y canllaw hwn yw rhoi arweiniad i elusennau a busnesau ar sut i fynd ati i ddefnyddio'r Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol.

Bydd y canllaw yn cyflwyno:

- buddion defnyddio'r Gymraeg i'ch busnes neu elusen
- astudiaethau achos ac arferion da ac yn cynnig cymorth a chyngor ymarferol ar gyfer defnyddio'r iaith.

Wrth i chi ystyried y canllaw ein nod yw eich bod yn magu hyder i ddefnyddio mwy o Gymraeg wrth hybu eich gwasanaethau, ymgyrchoedd neu gynnyrch ar y cyfryngau cymdeithasol. Trwy wneud hyn, byddwch yn cyrraedd ac yn ymwneud yn fwy effeithiol â chynulleidfa ddwyieithog ehangach ledled Cymru a thu hwnt.

Meri Huws

Comisiynydd y Gymraeg

2 Yr achos busnes dros ddefnyddio mwy o Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol

Mae busnesau ac elusennau yn deall pwysigrwydd datblygu perthynas â chwsmeriaid neu ddefnyddwyr gwasanaeth er mwyn sicrhau bod ganddynt ffydd yn y gwasanaeth, cynnyrch neu'r profiad sy'n cael ei gynnig. Mae nifer fawr ohonynt yn sylweddoli bod defnyddio'r Gymraeg yn cyfrannu at hyn:

Mae'r Gymraeg yn rhoi arf
ychwanegol i ni wrth greu cynnwys
ar lwyfannau cymdeithasol –
**pan fydd pobl yn saethu drwy
eu ffrwd, yn aml iawn, mae
cynnwys Cymraeg yn cael mwy
o ymgysylltiadau na chynnwys
Saesneg** - Creision Jones o Gymru

Gall defnyddio'r Gymraeg fod yn ffordd o gynyddu gwerthiant, ennyn mwy o gyfraniadau a chefnogaeth gan y cyhoedd ar draws pob math o sectorau.

Mae defnyddio'r Gymraeg wrth ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol yn:

- cynnig cyfleoedd i werthu a hyrwyddo mewn marchnadoedd newydd
- gwneud i chi sefyll allan
- agor y drws i gynulleidfa ehangach
- galluogi chi i dargedu cynulleidfa benodol
- cryfhau a chreu perthynas gyda chymunedau, ysgolion a chefnogwyr ayyb
- yn ffordd o gynyddu cyfraniadau gydag ymgyrchoedd codi arian
- cryfhau hawliau defnyddwyr

'Y Gymraeg yn y fasged siopa:
agweddau cwsmeriaid at
ddefnydd o'r Gymraeg gan
archfarchnadoedd'
[comisiynyddygyymraeg.cymru/
ymchwilhybu](https://comisiynyddygyymraeg.cymru/ymchwilhybu)

Mae'r adrannau canlynol yn ystyried yr achos busnes ar gyfer gwahanol fathau o fusnesau ac elusennau:

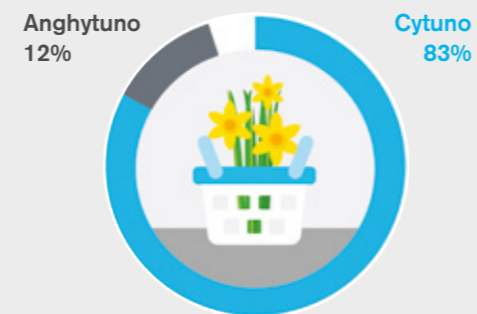
Busnesau mawr a bach

Mae tîm Hybu Comisiynydd y Gymraeg wedi cynnal sawl darn o ymchwil i agweddau o'r Gymraeg yn y trydydd sector a'r sector preifat.

Dangosodd yr ymchwil 'Y Gymraeg yn y fasged siopa: agweddau cwsmeriaid at ddefnydd o'r Gymraeg gan archfarchnadoedd' bod defnyddio'r Gymraeg yn ffordd effeithiol o ddatblygu a chynnal perthynas â chwsmeriaid. Neges glir yn deillio o'r ymchwil oedd bod defnyddio'r Gymraeg yn fantais, nid yn unig yn fasnachol ond yn bwynt gwerthu unigryw (USP) i fusnesau. Mae'n adnodd i ddenu cwsmeriaid ac i greu perthynas â nhw.

- dangosa'r canlyniadau yma bod defnyddio'r Gymraeg yn ffordd o glosio at gwsmeriaid ar draws Cymru
- trwy chwarae rôl ganolog yn eu cymunedau, mae modd i fusnesau ennyn teyrngarwch a chefnogaeth hir dymor eu cwsmeriaid

Mae archfarchnadoedd sy'n defnyddio'r Gymraeg yn dangos parch tuag at ddiwylliant Cymraeg

Mae defnyddio peth Cymraeg ar becynnau yn helpu archfarchnadoedd i ddangos eu bod yn cefnogi cynhyrchwyr lleol

Rwy'n hoffi gweld y Gymraeg yn cael ei defnyddio gan archfarchnadoedd yng Nghymru

Mae defnyddio'r Gymraeg yn dangos bod yr archfarchnad yn cefnogi'r gymuned leol

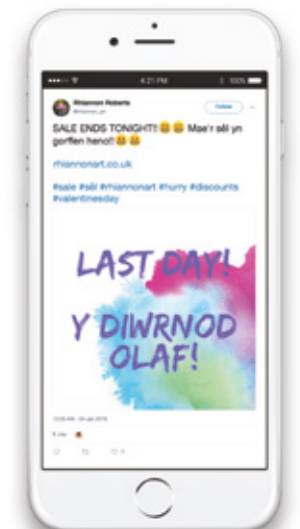
Mae'r cyfryngau cymdeithasol yn blatfform hynod o effeithiol i fusnesau wrth farchnata gwasanaethau neu gynnyrch, gan fod modd cyrraedd cynulleidfa eang heb gyllideb. Mae defnyddio'r Gymraeg yn gallu:

- denu cwsmeriaid newydd a'u gwneud yn fwy ffyddlon
- gwella a chryfhau brand, delwedd a gwerthoedd
- dangos parch tuag at ddiwylliant a chymunedau ar draws Cymru

Yn sicr dyma brofiad yr artist Rhiannon Roberts, sy'n trydar yn gyson yn y ddwy iaith:

“

Mae defnyddio'r iaith Gymraeg yn bwysig iawn i mi pan dwi'n marchnata fy ngwaith dros Twitter a Facebook. Dwi'n teimlo bod y busnes yn tyfu'n gyflymach gan fy mod yn gallu ehangu fy nghynulleidfa drwy farchnata yn ddwyieithog.

Mudiadau a sefydliadau celfyddydol

Mae'r rhan fwyaf o bobl erbyn hyn yn troi at y we a chyfryngau cymdeithasol ar gyfer derbyn y newyddion, gwybodaeth am ddigwyddiadau, gweithdai neu sesiynau; ac felly mae datblygu'r ffordd o ymgysylltu â chynulleidfaedd ar y cyfryngau hyn wedi dod yn gynyddol bwysig.

Nododd Cyngor Celfyddydau Cymru:

“

Mae'r Gymraeg yn adennill tir o ran datblygiadau technolegol. Trwy ddefnyddio'r iaith ar lwyfannau'r cyfryngau cymdeithasol, mae wrthi'n datblygu geirfa fwy llac ac anffurfiol y mae ein pobl ifanc, yn arbennig, yn teimlo'n fwy cyfforddus yn ei defnyddio o gymharu efallai â Chymraeg yr ystafell ddosbarth.

Mae Facebook yn cefnogi'r broses o feithrin diwylliant cyfryngau cymdeithasol a gweithgaredd hyrwyddo digwyddiadau Cymraeg, lle gellir dod o hyd i gymunedau o siaradwyr Cymraeg yn hawdd a'u targedu.

Un sefydliad sy'n gweld budd mawr o ddefnyddio'r Gymraeg yw Galeri, yng Nghaernarfon:

Fel menter gymdeithasol sydd wedi ei lleoli yng Nghaernarfon, mae'r Gymraeg yn rhan o'n DNA ni. Mae datblygu ein ffordd o gyfathrebu yn ddigidol ac ar-lein yn allweddol i gyrraedd ac ehangu ein cynulleidfaoedd. Y Gymraeg sy'n dod gyntaf mewn unrhyw gyhoeddiad neu neges, a bydd sgysiau'n parhau yn iaith y defnyddiwr yn dilyn hynny.

Cyrrff Chwaraeon

Wrth ddefnyddio'r Gymraeg gall clybiau a chymdeithasau denu aelodau a gwirfoddolwyr newydd, cryfhau cysylltiadau ag ysgolion a'r gymuned leol yn ogystal â chreu ymdeimlad o falchder ac ysbryd tîm.

Dyma sydd gan Dim Rygbi Rhanbarthol y Scarlets i ddweud:

Mae'r Gymraeg wastad wedi bod yn rhan annatod o'r Scarlets ac ry'n ni fel rhanbarth yn ymfalchio yn ein dwyieithrwydd. Mae canran helaeth o'n cefnogwyr yn Gymry Cymraeg ac yn cyfathrebu fel teulu, ffrindiau a chydweithwyr yn naturiol yn ddwyieithog fel yr ydyn ni'n ei wneud yn feunyddiol ym Mharc y Scarlets.

Mae marchnata yn ddwyieithog dros y cyfryngau cymdeithasol yn rhoi'r cyfle i ni siarad â'n cefnogwyr yn eu mamiaith ond hefyd yn rhoi'r dewis iddynt gyfathrebu gyda ni yn y Gymraeg os ydynt yn dewis gwneud. Mae'r Gymraeg yn ein gwythiennau yma yn y Scarlets ac ry'n ni'n naturiol yn rhoi sylw i'r iaith ar bosteri, arwyddion, y cyfryngau cymdeithasol, cyhoeddiadau i'r wasg, ein gwefan, ac ar ddiwrnod y gêm.

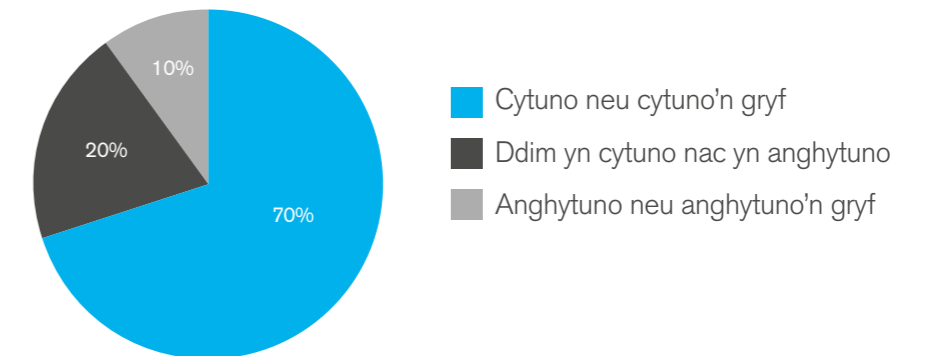
Buddion Marchnata Dwyieithog gan Elusennau yng Nghymru:
comisiynyddygydraeg.cymru/ymchwilhybu

Elusennau o bob maint

Gall defnyddio'r Gymraeg fod yn arf pwerus ar gyfer elusennau. Mae'n ffordd o godi ymwybyddiaeth o ymgyrchoedd ac yn fodd o gynyddu cefnogaeth a chyfraniadau ariannol yn ogystal â denu gwirfoddolwyr sydd â sgiliau yn y Gymraeg.

Gwelwn ganlyniadau amlwg o'r buddion o farchnata yn ddwyieithog yn dilyn cynnal gwaith ymchwil i 'Buddion Marchnata Dwyieithog gan Elusennau yng Nghymru'.

A ddylai elusennau sy'n gweithredu yng Nghymru farchnata yn ddwyieithog?

Dyma rai dyfyniadau gan aelodau'r cyhoedd fel rhan o'r ymchwil:

Mae sefydliad sy'n cynhyrchu deunydd yn y Gymraeg yn fwy cynhwysfawr a sensitif i anghenion pobl.

Mae dwyieithrwydd yn ehangu pwy sy'n mynd i gefnogi.

Mae'r gallu i rannu negeseuon yn y Gymraeg a'r Saesneg yn sicrhau bod y neges yn gallu cyrraedd cynulleidfa fwy.

Un o'r elusennau sy'n sylweddoli gwerth y Gymraeg yw Barnardo's Cymru.

Rydym ni'n teimlo'n angerddol dros ein hunaniaeth Gymreig ac mae rhoi statws cyfartal i'r Gymraeg a'r Saesneg, lle bynnag y gallwn ni, wrth ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol yn allweddol i hynny, gan ein helpu i rannu gwybodaeth am yr hyn a wnawn ym mhob cwr o Gymru.

Cymraeg yw iaith gyntaf llawer o ddefnyddwyr ein gwasanaethau ac mae ein cefnogwyr a'n gwirfoddolwyr Cymraeg eu hiaith wir yn gwerthfawrogi ein bod yn defnyddio'r Gymraeg yn y cyfryngau cymdeithasol. Mae hyn yn amlwg o'r ffordd maen nhw'n ymgysylltu â ni.

Mae'r Gymraeg yn cryfhau ein hymgyrchoedd

Mae'r cyfryngau cymdeithasol bellach yn rhan ganolog o unrhyw gynllun cyfathrebu ac yn Achub y Plant Cymru, rydym wedi canolbwyntio ar ddau blatfform – Facebook a Twitter. Mae hyn yn bennaf o ganlyniad i brinder amser, gan fod paratoi negeseuon cyson, o ddi-ddordeb yn cymryd amser.

Gwnaethom benderfyniad wrth agor y cyfrifon nad oeddem am fynd lawr y llwybr o gael dau gyfrif ar wahân (un i'r Gymraeg a'r llall i'r Saesneg), gan fynd am yr opsiwn o un cyfrif dwyieithog. Roedd yn bolisi gennym o'r dechrau fod pob neges yn mynd allan yn ddwyieithog a bod cwestiynau yn cael eu hateb yn yr iaith wreiddiol y'i gofynnwyd.

Rhywbeth rydym yn ceisio ei wneud yn fwriadol yw peidio ag anfon yr un neges allan yn y ddwy iaith – byddwn yn ceisio cyfieithu'r ystyr yn hytrach na'r geiriau. Mae hyn yn rhywbeth yr ydym wedi cael ein canmol am ei wneud a chredaf fod pobl yn gwerthfawrogi nad ydynt yn cael cyfieithiad slafaid.

Rydym yn hollol gyfforddus hefyd yn defnyddio hashnodau rhyngwladol gyda hashnodau mwy penodol i Gymru mewn negeseuon Cymraeg. Cryfhau'r ymgyrch ddylai'r defnydd o'r Gymraeg ei wneud, gan gyflwyno'r iaith i ddefnyddwyr yng Nghymru a thu hwnt.

Heb os, mae'r Gymraeg wedi cyfoethogi ein cyfrifon cymdeithasol ni, a byddwn yn parhau i roi le cyfartal iddi yn ein hymgyrchoedd yng Nghymru.

Mae defnyddio'r Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol yn:

- ffordd bwerus o farchnata, rhwydweithio a hysbysebu
- yn gallu targedu cynulleidfaedd newydd a phenodol
- denu a chadw cwsmeriaid neu ddefnyddwyr gwasanaeth ac ennyn teyrngarwch
- gwella a chryfhau brand, delwedd a gwerthoedd
- cynyddu cyfraniadau ariannol a lledaenu negeseuon ymgyrchoedd pwysig ymhellach
- gyfle i ddatblygu sgiliau Cymraeg staff a gwirfoddolwyr

3

Cymorth a chyngor ymarferol

12

Recriwtio: ystyried y Gymraeg
[comisiynyddygydraeg.cymru/
canllawiauhybu](http://comisiynyddygydraeg.cymru/canllawiauhybu)

Nod Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yw gweithio tuag at beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, sef ceisio sicrhau bod gwasanaethau Cymraeg gystal â rhai Saesneg. Deallwn y gall hyn fod yn heriol i rai busnesau ac elusennau bach, ond gydag ychydig o ddychymyg a chynllunio creadigol, mae modd gweithio tuag at y nod.

Yn y bennod hon awn ati i gynnig arweiniad ymarferol ynghylch rhai materion sy'n codi wrth gynllunio defnyddio'r Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol. Mae sawl plattform gwahanol yn bodoli, wrth gwrs, a gellid cymhwysu'r cyngor isod ar gyfer nifer o'r plattformau mwyaf poblogaidd.

Cyn dechrau arni...

Mae'n bwysig i bob sefydliad sicrhau bod cynllun cyfryngau cymdeithasol mewn lle er mwyn cynllunio o'r dechrau pa negeseuon fydd yn cael eu rhannu a sicrhau bod negeseuon yn cael eu paratoi yn y ddwy iaith o flaen llaw.

Mae'n werth meddwl pwy fydd â chyfrifoldeb dros greu a chynllunio'r negeseuon. Pa sgiliau ieithyddol sydd gan aelodau staff neu wirfoddolwyr? Bydd ein canllaw 'Recriwtio: ystyried y Gymraeg' o fudd i unrhyw sefydliad wrth gynllunio'r gweithlu.

13

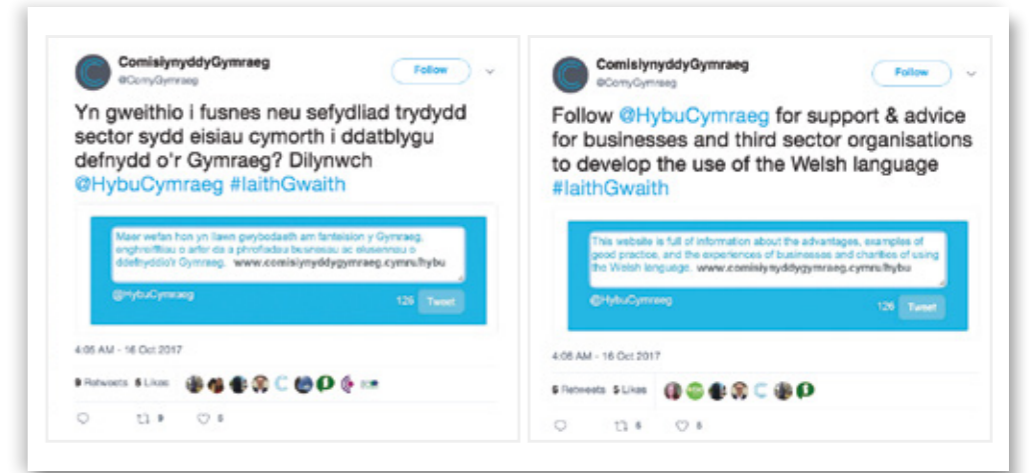
gydag ychydig o ddychymyg a chynllunio creadigol, mae modd gweithio tuag at y nod.

Oes gennyh gynllun marchnata yn barod?

Efallai bod angen i chi ail edrych arno a sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei gynnwys. Mae'n llawer mwy cost effeithiol i sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei chynnwys mewn unrhyw gynllun marchnata o'r dechrau. Mae'n gyfle hefyd i asesu sgiliau ieithyddol y gweithlu, gan adnabod swyddogion neu wirfoddolwyr fyddai â'r gallu i ddrafftio negeseuon yn ddwyieithog ar gyfer eich cyfrifon cyfryngau cymdeithasol.

Beth sydd orau i mi reoli – un cyfrif neu dau?

Mae'n bosibl cael ffrwd dwyieithog, gan gymysgu'r cynnwys Cymraeg a Saesneg. Opsiwn arall yw un ffrwd Cymraeg a'r llall yn Saesneg. Pa bynnag opsiwn sy'n cael ei ddewis, mae'n rhaid ceisio sicrhau bod y ddwy iaith yn cael eu trin yr un fath. Mae angen meddwl yn ymarferol o ran rheoli cyfrifon a beth fyddai'n ymarferol o sicrhau bod y Gymraeg yn cael yr un statws a'r Saesneg. Mae angen cofio wrth gyhoeddi negeseuon ar y ffrydiau, bod angen sicrhau bod y ddwy iaith yn cael eu cyhoeddi ar yr un pryd a bod y profiad a'r negeseuon o'r un safon. Dylech sicrhau bod eich proffil yn ddwyieithog os ydych chi'n defnyddio un cyfrif. Petaech yn dewis cyfrif Cymraeg a Saesneg yna sicrhewch eich bod yn cyfeirio at y naill gyfrif a'r llall yn y proffil. Wrth ail-bostio neu anfon neges (ail drydar neu rannu) sicrhewch fod yr iaith yn gyson â iaith y ffrwd a chyfrif.

Beth yw'r ffordd orau o greu negeseuon dwyieithog?

Y ffordd fwyaf hwylus a chost effeithiol o ddarparu testunau byrion dwyieithog i'w cyhoeddi ar y cyfryngau cymdeithasol yw annog swyddogion i ddrafftio'r negeseuon yn ddwyieithog o'r cychwyn cyntaf. Dyma yn ddi-os yw'r ffordd orau o sicrhau nad oes angen dibynnu ar gyfieithu popeth er mwyn cynnig gwasanaethau dwyieithog, ac o sicrhau y gwneir yn fawr o sgiliau ieithyddol swyddogion.

Mae yna lawer o fanteision i ddrafftio negeseuon dwyieithog ar gyfryngau cymdeithasol, gan gynnwys:

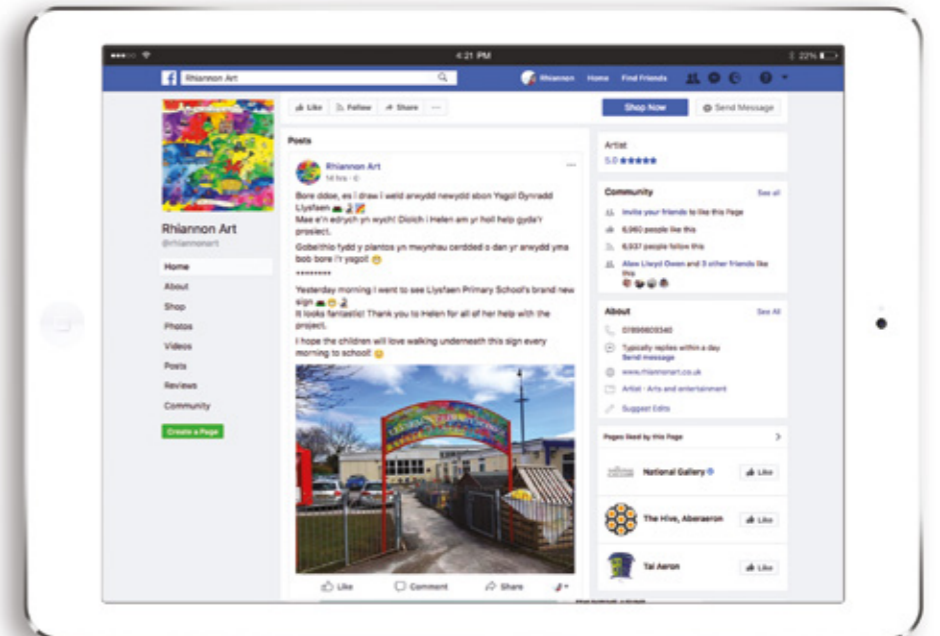
- o sicrhau arbedion ariannol
- o sicrhau gwell rheolaeth dros amserlen cynhyrchu'r testun dwyieithog
- o cynnig hyblygrwydd i addasu testun ar gyfer cynulleidfaoedd gwahanol
- o cynyddu hyder swyddogion wrth ddefnyddio'r ddwy iaith er mwyn gallu ymateb i negeseuon ar y pryd

Ond does gen i ddim staff sy'n siarad Cymraeg.

Mae'n bwysig felly cynllunio unrhyw ymgyrchoedd, gynnwyrch neu wasanaethau newydd ymlaen llaw. Mae'n bosibl wedyn paratoi a sicrhau bod negeseuon dwyieithog yn cael eu creu o flaen llaw. Gall hyn olygu cysylltu â chyfieithydd proffesiynol neu wneud defnydd o wasanaeth prawf ddarllen y Comisiynydd. Mae'n gyfle hefyd i edrych ar recriwtio aelod o staff neu wirfoddolwyr sydd â sgiliau Cymraeg i sicrhau bod y gallu i greu cynnwys dwyieithog yn bodoli yn fewnol.

Sicrhewch fod gennych broses a chynllun mewn lle er mwyn gallu cynnig ymatebion i unrhyw geisiadau neu gwestiynau sy'n eich cyrraedd yn y Gymraeg.

Ceir rhagor o wybodaeth am gomisiynu cyfieithydd proffesiynol a'r gwasanaeth prawf ddarllen ar wefan Comisiynydd y Gymraeg comisiynyddygydraeg.cymru/prawfddarllen

Beth os ydw i'n rhan o sefydliad mawr sydd â nifer o ganghennau?

Mae'n bosibl bod gennych un ffrwd corfforaethol sy'n cael ei weinyddu gan swyddogion yn y pencadlys a nifer o ffrydiau eraill sy'n cael eu rhedeg gan ganghennau ledled y wlad. Dylid sicrhau bod unrhyw negeseuon corfforaethol yn ddwyieithog, efallai na fydd swyddogion sy'n siarad Cymraeg ar gael ymhob cangen i gynnal ffrydiau dwyieithog ar bob adeg. Gall y pencadlys neu gorff ymbarél cefnogi'r canghennau trwy gynllunio negeseuon o flaen llaw ac i gynorthwyo wrth ymateb i geisiadau. Lle nad oes siaradwyr Cymraeg ar gael, gellid holi a oes gwirfoddolwyr wrth law sy'n gallu siarad Cymraeg ac yn fodlon helpu.

Pa fath o arddull ysgrifennu sy'n briodol?

Gan fod negeseuon sy'n cael eu cyhoeddi ar y cyfryngau cymdeithasol yn gwbl gyhoeddus mae'n bwysig bod yr iaith yn gywir ac unrhyw negeseuon wedi eu prawf ddarllen yn ofalus.

Mae'n bwysig i chi ymddangos yn gyfeillgar a phersonol, felly mae defnyddio iaith gyfarwydd a hawdd i'w deall yn holl bwysig, yn enwedig wrth bostio negeseuon. Mae'r cyfryngau cymdeithasol yn creu'r cyfle i sgwrsio, felly mae ymateb i negeseuon mewn iaith lai ffurfiol neu sgwrsiol yn hollol dderbyniol.

Gellid hefyd ystyried manteisio ar natur fer a bachog y cyfrwng ac arbrofi â defnyddio idiomaau, cyfeiriadaeth ddiwylliannol ac efallai iaith fwy tafodieithol neu lafar gan ddibynnu ar y gynulleidfa darged. Byddai hyn yn ffordd wych o godi pontydd rhwng siaradwyr y ddwy iaith a dysgwyr.

A yw'n iawn i ddibynnu ar feddalwedd cyfieithu i greu negeseuon dwyieithog?

Er bod defnydd i'w wneud o gyfieithu awtomatig neu gyfieithu peiranyddol mewn gweithle dwyieithog, ni ellir dibynnu'n llwyr ar gywirdeb testun sy'n cael ei gynhyrchu gan beiriant. Er bod y canlyniadau a gewch o ddefnyddio'r math hwn o feddalwedd yn dda iawn ar y cyfan – ac yn gwella o hyd wrth i'r dechnoleg ddatblygu – nid ydynt yn ddibynadwy bob amser, ac mae'n rhaid sicrhau bod swyddogion yn gwybod am y manteision a'r peryglon o ddefnyddio'r feddalwedd.

Byddwn yn eich cynghori i beidio â dibynnu ar feddalwedd o'r math hwn i gynnig cyfieithiadau hwylus, cyflym. Gellid ei ddefnyddio i roi bras gyfieithiad ond rhaid pwysleisio na ddylid cyhoeddi cyfieithiad a ddarperir gan beiriant heb iddo fod wedi cael ei olygu'n drylwyr. Ni ellir ychwaith ddibynnu ar gyfieithu peiranyddol i ddarparu'r cyfieithiad mwyaf cryno, rhywbeth sy'n berthnasol wrth feddwl am y nifer o lythrennau a ganiateir mewn neges ar Twitter, er enghraifft.

Oes cymorth i gyfieithu cyfres o negeseuon?

Nid oes rhaid i'r cynnwys fod yn gyfieithiad slafaid o'r Gymraeg i'r Saesneg, yr hyn sy'n bwysig yw bod y negeseuon o'r un safon yn y ddwy iaith. Mae'n arfer da magu perthynas â chyfieithwyr proffesiynol os nad oes sgiliau Cymraeg o fewn y busnes neu sefydliad. Byddai modd hefyd i'r cyfieithwyr gynnig gwasanaeth prawf ddarllen a chynnig adborth ar ymdrechion swyddogion i ddrafftio negeseuon dwyieithog. Mae modd gwneud defnydd o wasanaeth prawf ddarllen y Comisiynydd sy'n gallu cadarnhau a chywiro testun ar gyfer negeseuon. Mae cael tro ar ddrafftio negeseuon dwyieithog yn ffordd wych o ymarfer a gwella sgiliau.

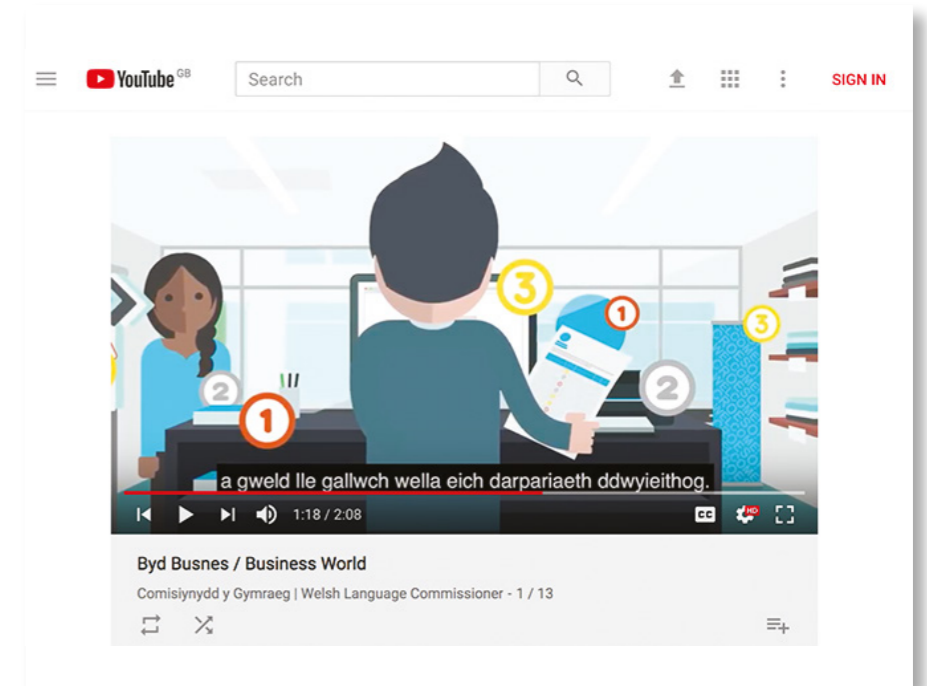

Os ydym yn creu fideo i'w rannu ar gyfryngau cymdeithasol oes angen creu yn ddwyieithog?

Mae'n arfer da i greu fideos yn y Gymraeg a'r Saesneg. Mae'n bosibl defnyddio is-deitlo – er enghraifft pan fydd cyfraniad Cymraeg, bod yna isdeitlau Saesneg ac yn yr un modd isdeitlau Cymraeg pan fydd y cyfraniad Saesneg. Wrth ffilmio unigolion sy'n medru'r Gymraeg nid oes rheidrwydd gofyn iddynt ail recordio yn Saesneg, dim ond defnyddio isdeitlau Saesneg. Mae modd hefyd defnyddio meddalwedd sy'n eich galluogi i osod is-deitlau yn rhwydd. Mae yna opsiwn am ddim hefyd ar Youtube sydd yn eich galluogi i greu is-deitlau mewn sawl iaith.

Oes ffordd i ni sicrhau bod ein negeseuon yn cyrraedd cynulleidfaoedd newydd ac ehangach?

Elfen unigryw ar y cyfryngau cymdeithasol, yn enwedig Twitter, Instagram a Facebook yw'r defnydd o'r hashnod (#). Y bwriad o'i ddefnyddio mewn negeseuon yw i'w gwneud hi'n fwy hwylus i bobl chwilio am bwnc trafod penodol. Mae'n ffordd o ddenu dilynwyr ac i bobl chwilio am bethau penodol a dilyn sgysrsiau ehangach ar bynciau. Wrth greu negeseuon, mae gwerth ystyried pa hashnodau fyddai'n fanteisiol i chi ddefnyddio yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Beth am ddolenni at wefannau neu luniau/posteri/GIFs?

Mae'n bwysig sicrhau bod unrhyw luniau neu GIFs sy'n cael eu defnyddio fel rhan o negeseuon hefyd yn ddwyieithog neu'n ddi-iaith. Mae angen cadw mewn cof bod angen i unrhyw ddolenni at wefannau arwain at ochr Gymraeg/Saesneg y wefan honno gan ddibynnu ar iaith y neges.

Ble mae cael rhagor o wybodaeth dechnegol am ddefnyddio'r Gymraeg ar y cyfryngau cymdeithasol?

Mae'r Comisiynydd wedi cyhoeddi nodyn cyngor manwl yn y maes hwn, 'Technoleg, Gwefannau a Meddalwedd: Ystyried y Gymraeg'. Rhoddir sylw penodol i wefannau a'r cyfryngau cymdeithasol yn Rhan 2 y nodyn cyngor hwn ac anogir chi i bori yn y rhan hon o'r ddogfen os ydych yn dymuno manylion pellach am rai o'r themâu a grybwyllir yn y ddogfen hon. Mae'r nodyn cyngor ar gael ar ffurf pdf ar wefan y Comisiynydd neu ar ffurf cyfres o dudalennau gwe sy'n ei gwneud hi'n hwylus i chwilio am neu rannu adrannau perthnasol. Dylid pwysleisio hefyd fod y nodyn cyngor hwn yn mynd i'r afael â phob math o faterion perthnasol cysylltiedig fel defnyddio'r wyddor Gymraeg.

'Technoleg, Gwefannau a Meddalwedd: Ystyried y Gymraeg'
comisiynyddygydraeg.cymru/canllawiauhybu

Mae defnydd emojis a delweddau hefyd yn helpu gallu cyfathrebu yn weledol yn hytrach na thrwy eiriau yn unig

– Galeri

Angen cymorth a chyngor pellach ar ddatblygu'r Gymraeg?

Mae modd trafod ffyrdd o ddatblygu'r Gymraeg â staff Comisiynydd y Gymraeg.

Mae Tîm Hybu a Hwyluso'r Comisiynydd yn gallu cynnig cymorth a chyngor ar ddatblygu a chynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y sector preifat a thrydydd sector.

Gall busnesau ac elusennau asesu eu defnydd presennol o'r Gymraeg ar-lein drwy gwblhau'r holiadur a chreu Cynllun Hybu. Bydd hyn yn gymorth i chi ddatblygu eich gwasanaethau Cymraeg.

Cewch hefyd gymorth ymarferol ar ffurf canllawiau amrywiol ar sut i fynd ati i ddefnyddio'r Gymraeg a thystiolaeth ac ymchwil i ddangos gwerth y Gymraeg.

Comisiynydd y Gymraeg

Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0345 6033 221

hybu@comisiynyddygybraeg.cymru

comisiynyddygybraeg.cymru

@HybuCymraeg

Comisiynydd y
Gymraeg
Welsh Language
Commissioner